

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

713

Vragen van het lid **Gerkens** (SP) aan de staatssecretarissen van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Verkeer en Waterstaat over *de waterschapsverkiezingen*. (Ingezonden 19 november 2008)

1
Waarom is er voor gekozen om de geboortedatum en een nummer op de envelop aan elkaar te koppelen om de stem geldig te maken? Is dit in het verleden ook gebeurd?

2
Is het nummer en de geboortedatum gekoppeld aan bestanden van de organisatie van de waterschapsverkiezingen?

3
Bent u van mening dat het stemgeheim gewaarborgd is? Zo ja, waarom? Zo neen, wat gaat u doen?

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van het lid Neppéus (VVD), ingezonden 17 november 2008 (vraagnummer 2008Z06883/2080905430).

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Huizinga-Heringa** (Verkeer en Waterstaat). (Ontvangen 19 november 2008)

Voorafgaand aan de beantwoording wil ik u melden dat ik de Unie van

Waterschappen aangesproken heb op de problemen die zijn ontstaan bij de uitvoering van de verkiezingen. Zo hebben mij de afgelopen dagen signalen bereikt over onduidelijkheden in de adressering van de stembiljetten in het geval van huisgenoten met dezelfde initialen en achternaam. Ook hoor ik dat voor veel kiezers de boodschap op de envelop over het bijhouden van de papieren niet duidelijk genoeg is. Ik heb bij de waterschappen erop aangedrongen dat zij actie ondernemen om de kiezer goed te informeren over het gebruik van het stembiljet en over de mogelijkheden voor de kiezer in geval van twijfel of vergissing.

1
Op de envelop staat geen nummer. Op het stembiljet dienen alleen de laatste twee cijfers van het geboortjaar ingevuld te worden. Deze twee cijfers zijn ook verwerkt in de versleutelde code die op het stembiljet gedrukt is. Bij de verwerking wordt gecontroleerd of het ingevulde geboortjaar correspondeert met de code. Deze toevoeging is nieuw ten opzichte van vorige verkiezingen en dient om fraude met stembiljetten tegen te gaan. De waterschappen hebben voor deze waarborg gekozen om te voorkomen dat stembiljetten die in verkeerde handen vallen, door derden kunnen worden ingevuld. Daarbij moet worden gedacht aan biljetten die uit het oud papier

gehaald worden, of die worden ingezameld op plaatsen waar centrale postbezorging plaatsvindt, zoals in bejaardenhuizen of verpleeghuizen. In het verleden zijn er vermoedens van dergelijk misbruik geweest. Doordat verkiezingen toen plaatsvonden volgens het personenstelsel, was het echter moeilijk om op zodanige schaal te frauderen dat de uitslag daardoor beïnvloed kon worden. Het lijstenstelsel zou in theorie de mogelijkheid bieden een dergelijke inzameling van stembiljetten systematischer aan te pakken. Via de eis van het invullen van het geboortjaar wordt dit misbruik aanzienlijk bemoeilijkt.

2 en 3
De geboortedatum wordt niet gebruikt. Slechts het geboortjaar maakt onderdeel uit van de unieke versleutelde code die op het stembiljet gedrukt staat. De waterschappen hebben geen bestanden waarin de codes zijn gekoppeld aan enige informatie over de identiteit van de kiezer. De codes en de adresgegevens zijn alleen tijdelijk bij elkaar gebracht bij de drukker voor het aanmaken van de stempakketten. Ik heb u hierover reeds eerder geïnformeerd, bij mijn antwoorden op uw vragen met nummer 2008Z03171/2080901010, en bij mijn brief met nummer TK 2008/09 31142, nr. 13, met bijlage «Beknopte beschrijving van de voorziening briefstemmen». De bestanden van de

drukker zijn inmiddels vernietigd. Het stemgeheim is gewaarborgd. Ook de rechter in kort geding heeft op 11 november jl. uitspraak gedaan over de waarborging van het stemgeheim. De Stichting «wij vertrouwen stemcomputers niet» had een verbod op het gebruik van de code geëist, omdat men van mening was dat door deze code het stemgeheim in gevaar komt. De rechter heeft de eisen van de stichting afgewezen.